

HAJLÉKOK ÉS HAJLÉKTALANOK

Sajnos, nem tudom, a KSH adatszolgáltatásaiban szerepel-e pontosan, hogy pillanatnyilag / 2018. szeptember/ mekkora, milyen összetételű és milyen állapotú a lakhatásra alkalmas magyarországi épületállomány, valamint mekkora és mely településeken található a (lakcímmel rendelkező, vagy nem rendelkező/ hajléktalanok tábora. De szakmai jártamban-keltemben, továbbá a médiában igen gyakran találkozom mindkét társadalmi jelenség körülményeivel és gyanítható, van némi összefüggés közöttük. Főleg, ha a kormány hajléktalan-gyártó és ugyanakkor hajléktalanság-tiltó intézkedéseit nézzük.

Valamikor — még kevéssel a nép nélküli köztársaság előtt — egy más témájú doktori disszertáció készítése során lakóépület-tervezésből is kellett vizsgabeszélgetésre menni. Akkor egyértelműen kinyilvánítottam, hogy az építési szabályzatokban meghatározott minimális követelmények teljesítése nélkül (főzési, fürdési lehetőségek, 16 m²-es meleg padlós lakóhelyiség, fűtési lehetőség és közszolgáltatás stb.) nem lehet lakáscélú objektumot tervezni és létesíteni. Az, hogy valaha egyáltalán „hajlék”-nak nevezzünk egy állandó lakhatás céljára használandó tákolmányt, szóba sem kerülhetett. Korábban (csak az 1960-70-es években egymillió) közepes méretű, minden komforttal felszerelt családi, társas- meg paneles otthon, ipari, szövetkezeti lakótelep létesült abban a szocializmusban, melyet később „csak rombolt”-ként minősítettek a „demokratikus” rendszerváltók. Mára már az ilyen méretű egységeknél a közösségi követelmények ellenőrzésére hivatott építési engedélyezési eljárást nem kell lefolytatni.

A magántulajdon mindenhatóságára vonatkozó törekvések eredményeképpen a bérlakások jelentős hányada eltűnt a piactérről. Meg kellett vásárolni, majd aki nem bírta fenntartani — munkahelyvesztés vagy családi változások következtében — potom áron eladta, majd utcára került. A kényszer-szülte üresedések egy része üzleti vállalkozásokba került (irodai vagy idegenforgalmi feladatokhoz), másik részét piaci okokból lebontották, harmadik részét (főleg szegényebb vidékeken) el- majd pusztulni hagyták. Utóbbiak ott porosodnak és vadulna ma is — ha egyáltalán állnak még a talpukon. Egykori lakóik tömeges része pedig ellepi a városi aluljárókat, egykori hétvégi házakat, tanyabungalókat, koldusként ingerli a 21. század közösségét és kormányát.

A mezőgazdasági területek elhagyott épületeinek viszont rendkívül komoly gazdasági következményei is vannak. Hiába szerezték meg egy (elégé elhanyagolható) részüket üdülőként a városi értelmiségiek, a hozzájuk tartozó kertek elhanyagoltá, meddővé váltak. Megszámálhatatlan mennyiségű fertőzött, lehullott, eladhatatlan termés jelzi az ápolatlanság, gondozatlanság terjedését. Állandó helyben lakás nélkül a kiskertek művelése értelmetlenné válik — nem csoda, hogy a gyümölcsök és zöldségek minősége egyre romlik, áruk csillagokig emelkedik, miután az öntözéses gazdálkodás néhány termelőegységre történt visszaszorulása az egyedfajták számának csökkenését, a fajták és talajadottságok összehangolásának ellehetetlenülését is eredményezi.

A mezőgazdaság egészének (a növénytermesztést és kapcsolódó állattenyésztést egységként történő) rendbetétele azonban csak átfogó nemzetgazdasági gondolkodásmóddal, programmal lehetséges. Ez magába kell foglalja a hajléktalanok és hajlékok összehozását is a gazdálkodás újjászervezése érdekében, a közös tulajdon újraszabályozását a minőségi szövetkezés

támogatásával és a résztvevők érdekeltségének fokozásával, a érintett termőterületek minősítésével és öntözésre alkalmas vízellátásával, az Európai Uniótól érkező milliárdok kellő átcsoportosításával. Beleértve a biztosítási rendszer reformját, az egészségvédelmi intézkedéseket és a színvonalas általános, valamint szakmai oktatást, a gazdálkodó egységek építőipari megsegítését és hazai fejlesztésű gépekkel történő ellátását.

Az adottságok feltérképezése, a határozott szándék, az „ország érdeké”-nek széleskörűen egyeztetett elvi megfogalmazása nélkül a meglévő munkaerő és épületállomány korszerű hasznosulása megvalósíthatatlan — és ez nem pártpolitikai, hanem gazdasági kérdés. Nem a döntéshozók, hanem a teljes állampolgárság jóléte legyen meghatározó — hogy ne dűledező hajlékot és ingadozó hajléktalanokat kelljen szemlélniük az itthon élőknek és idelátogatóknak.

SZEBENI ANDRÁS

okleveles építészmérnök

2018. december 15.

INFORMÁLJA, KÉRDEZZE, OLVASSA
a rendszerváltozás veszteseinek készülő
VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,
a
FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGOT!

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarorszag.hu

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Levélcím: 6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.